

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2003 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza

w sprawie z powództwa M. B.
przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w S.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 marca 2003 r.,
kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w B.
z dnia 6 czerwca 2002 r.,

odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy w B. wyrokiem z dnia 29 czerwca 2001 r. zasądził na rzecz powoda M. B. od Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w S. kwotę 6971,94 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia a oddalił powództwo w pozostałym zakresie tj. co do żądania przywrócenia do pracy i „odszkodowania za okres pozostawania bez pracy”.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. wyrokiem z dnia 6 czerwca 2002 r. oddalił apelację powoda od tego wyroku. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd ustalił, że pracodawca rozwiązał z powodem umowę o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem prawa, bo bez uzyskania koniecznej (w świetle art.

32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych) zgody organizacji związkowej. Z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego i art. 8 KP uznał jednakże przywrócenie do pracy za niecelowe a roszczenie powoda w tym zakresie za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Sąd ustalił i opisał przypadki nagannego postępowania powoda, które spowodowało głęboki konflikt uniemożliwiający dalszą współpracę powoda z przełożonymi i współpracownikami. Konflikt ten, w ocenie Sądu, nie jest związany z działalnością związkową powoda ani z toczącym się procesem.

Powód wniósł kasację od tego wyroku, podnosząc zarzuty naruszenia art. 56 §1 KP, art. 57 § 2 KP, art. 45 § 3 KP, 382, 328 § 2, 477¹ § 2, 382 i 233 KPC oraz „niezasadnego powołania art. 8 KP jako podstawy oddalenia apelacji powoda zawierającej żądanie przywrócenia do pracy na poprzednio zajmowane stanowisko pracownika korzystającego ze szczególnej ochrony” przewidzianej w art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych.

Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie kasacji do rozpoznania wskazał oczywistość naruszenia prawa przez zaskarżone orzeczenie. Zarzut ten dotyczy naruszenia art. 45 § 3, art. 56 i 57 § 2 KP przez ich niezastosowanie i uznanie wbrew treści art. 45 § 3 KP, że można odmówić pracownikowi chronionemu z mocy przepisu szczególnego prawa do roszczenia o przywrócenie do pracy i wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Zdaniem powoda odmowa uwzględnienia jego uzasadnionych prawnie roszczeń pozostaje w sprzeczności z konstytucyjną zasadą państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 i w art. 59 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wnoszący kasację wskazał nadto, iż powołanie przez Sąd Okręgowy jako wyłącznej podstawy rozstrzygnięcia orzecznictwa Sądu Najwyższego dopuszczającego, zdaniem tego Sądu, możliwość zastosowania wobec pracownika chronionego przepisem szczególnym art. 45 § 2 KP, świadczy o potrzebie dokonania wykładni wzajemnego stosunku przepisu art. 45 § 3 do art. 45 § 2 oraz do art. 8 KP wywołującego poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Uzasadnienie podstawy prawnej zaskarżonego wyroku nie jest dostatecznie precyzyjne, nie można jednak uznać, że orzeczenie to narusza prawo w stopniu oczywistym. Rozumienie i stosowanie wskazanych w kasacji przepisów prawa materialnego nie wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, nie są to przepisy budzące wątpliwości, a zatem nie ma też potrzeby dokonywania ich wykładni przez Sąd Najwyższy.

Sąd Okręgowy bezpodstawnie uznał, że orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza możliwość stosowania art. 45 § 2 KP do pracowników podlegających szczególnej ochronie trwałości stosunku pracy, wyłączonej przez art. 45 § 3 KP. Norma prawna zawarta w art. 45 § 3 KP jest jasna. Wobec, między innymi, działaczy związkowych objętych względnym zakazem rozwiązania stosunku pracy z racji pełnionej funkcji związkowej, wynikającym z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.), nie jest dopuszczalne orzeczenie o odszkodowaniu i oddalenie usprawiedliwionego roszczenia o przywrócenie do pracy z powołaniem się na niemożliwość lub niecelowość przywrócenia, o czym jest mowa w art. 45 § 2 KP. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, wbrew opinii Sądu Okręgowego, nie stwarza możliwości stosowania art. 45 § 2 do pracowników szczególnie chronionych przed rozwiązaniem stosunku pracy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest natomiast wypowiedzany pogląd o możliwości nieuwzględnienia roszczenia o przywrócenie do pracy zgłoszonego przez pracownika podlegającego takiej ochronie, gdy roszczenie to jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa. Pogląd ten jest powszechnie przyjęty i można go uznać za utrwalony i niekontrowersyjny. Przykładowo wymienić można wyrok z dnia 27 lutego 1997 r., I PKN 17/99 (OSNP 1997 nr 21, poz. 416) z aprobowaną glosą W. Cajsela (Przegląd Sądowy 1999 nr 5, s. 104, wyrok z dnia 17 listopada 1999 r. I PKN 366/99 (OSNP 2001, nr 7, poz. 220) i wiele innych. Ponadto w wyroku z dnia 25 maja 2000 r. (I PKN 656/99, OSNP 2001 n 12, poz. 659) Sąd Najwyższy stwierdził, że oddalenie na podstawie art. 8 KP powództwa o przywrócenie do pracy pracownika korzystającego z ochrony przewidzianej w art. 32 ustawy o związkach zawodowych nie stanowi naruszenia konstytucyjnych zasad

ustroju państwa. Pogląd ten należy w pełni podzielić. Na tle stosowania art. 8 KP w stosunku do roszczeń o przywrócenie do pracy działaczy związkowych nie zapadają sprzeczne orzeczenia (w kasacji nie podano żadnego przykładu tego rodzaju sprzeczności). Sąd Okręgowy też ostatecznie powołał się na ten przepis. Uznanie roszczenia o przywrócenie do pracy za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa musi być uzasadnione w okolicznościach konkretnej sprawy, najczęściej chodzi o wyjątkowo naganne zachowanie pracownika. Jest to jednakże kwestia faktów a nie wykładni czy też stosowania prawa budzącego poważne wątpliwości. Materia faktów nie jest domeną postępowania kasacyjnego (por. art. 393¹¹ § 2 KPC). Nieprecyzyjnie uzasadnione orzeczenie nie może być uznane z tego tylko powodu za naruszające prawo w oczywisty sposób. Po rozważeniu przesłanek z art. 393 § 1 KPC i nie stwierdziwszy, by zaskarżony wyrok zapadł w warunkach nieważności postępowania, Sąd Najwyższy uznał, że są podstawy do odmowy przyjęcia do rozpoznania kasacji wniesionej w tej sprawie.